

Критеријуми формативног и сумативног оцењивања

Наставни предмет: Биологија

Предметни наставник: Душица Величковић

1. ПРАВИЛНИК

о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању

"Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.

Формативно и сумативно оцењивање

Члан 3.

Ученик се оцењује из обавезних предмета, изборних програма, активности (пројектне наставе и слободних наставних активности) са и без модула и владања, у складу са Законом, посебним законом и овим правилником.

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање, у смислу овог правилника, јесте редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру обавезног предмета, изборних програма, активности (пројектне наставе и слободних наставних активности) са и без модула, као и праћење владања ученика. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета, изборних програма, активности са и без модула, предузете активности од стране наставника за унапређивање постигнућа ученика, процена њихове делотворности и јасне и конкретне препоруке за даље напредовање.

Формативне оцене се по правилу евидентирају у педагошкој документацији наставника, у складу са овим правилником и најчешће се односе на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење.

Сумативно оцењивање, у смислу овог правилника, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта из обавезног предмета, изборних програма, активности и владања.

Оцене добијене сумативним оцењивањем у првом разреду су описне и на крају полугодишта, односно школске године исказују се као напредовање ученика у остваривању исхода, ангажовање и препорука. Оцене добијене сумативним оцењивањем у осталим разредима су по правилу бројчане.

Сумативне оцене се евидентирају у прописаној евиденцији о образовно-васпитном раду (у даљем тексту: дневник), а могу бити унете и у педагошку документацију, у складу са овим правилником.

Бројчана оцена ученика обавезног предмета и изборног програма други страни језик

Члан 6.

Ученик се оцењује бројчано из обавезних предмета и изборног програма други страни језик, у складу са законом и овим правилником.

Бројчана оцена из обавезних предмета и изборног програма други страни језик, у току школске године, утврђује се на основу следећих критеријума: оствареност исхода, самосталност и ангажовање ученика.

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама;
- лако логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује;
- показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује;
- показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Оцену добар (3) добија ученик који:

- у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама;
- у знатној мери логички повезује чињенице и појмове;
- већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме;
- у довољној мери критички расуђује;
- показује делимични степен активности и ангажовања.

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује;
- показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који:

- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- критички не расуђује;
- не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Оцењивање ученика који остварују додатну подршку у образовању

Члан 8.

Ученик коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу, ризика од раног напуштања школовања и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању оцењује се на основу ангажовања и степена остварености циљева и исхода дефинисаних планом индивидуализације и ИОП-ом.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а не остварује планиране циљеве и исходе, ревидира се индивидуални образовни план.

Ученик са изузетним способностима који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин, применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања.

Начин и поступак оцењивања

Члан 10.

Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере постигнућа и практичног рада, а у складу са програмом обавезног предмета, изборног програма и активности. У току полугодишта најмање једна оцена треба да буде на основу усмене провере постигнућа ученика.

Ученик се оцењује и на основу активности и његових резултата рада, а нарочито: излагања и представљања (изложба радова, резултати истраживања, модели, цртежи, постери, дизајнерска решења и др.), учешћа у дебати и дискусији, писања есеја, домаћих задатака, учешћа у различитим облицима групног рада, рада на пројектима, збирке одабраних ученикових продуката рада – портфолија, у складу са програмом наставе и учења, односно школским програмом.

Постигнуће ученика из практичног рада, огледа, лабораторијске и друге вежбе, уметничког наступа и спортске активности оцењује се на основу примене учениковог знања, самосталности, показаних вештина у коришћењу материјала, алата, инструмената и других помагала у извођењу задатка, као и примене мера заштите и безбедности према себи, другима и околини, у складу са програмом наставе и учења, односно школским програмом.

2. Образовни стандарди за крај обавезног образовања за биологију

Знања и вештине која би ученици требало да имају на појединим нивоима постигнућа

На **основном нивоу** ученик препознаје, именује и објашњава основна чињеничка знања о типичним, добро познатим биолошким феноменима и једноставним процесима. Познаје основну, за општу културу важну, биолошку терминологију. Изводи једноставна закључивања и уопштавања (на основу понуђених јасних одговора и/или једноставног визуелног оквира), решава једноставне биолошке проблеме и проблем-ситуације са јасним захтевом, малим бројем корака у закључивању и очигледним узрочно-последичним везама. У практичном раду уме да изведе једноставна истраживања са јасно дефинисаном процедуром. Има функционална знања која су важна за решавање свакодневних животних ситуација.

На **средњем нивоу** ученик има сва знања и вештине са првог нивоа, а поред тога има и низ нових компетенција. Познаје репрезентативне феномене и процесе у биологији. Познаје и активно користи основну стручну терминологију. Способан је да уопштава и повезује градиво када су односи јасно видљиви и по узору на познате моделе закључивања. Разуме једноставна објашњења и активно их користи. Врши једноставна предвиђања за типичне ситуације. Решава једноставне биолошке проблеме и проблем-ситуације (са неколико захтева, 2-3 корака у закључивању и једноставним узрочно-последичним везама). У практичном раду уме да реализује прихватљиву процедуру прикупљања, бележења и интерпретирања података, уз асистенцију и чврсто вођење. Може, уз помоћ наставника, да постави једноставну хипотезу и осмисли једноставан експеримент за њену проверу. Разуме значај проверавања у науци.

На **напредном нивоу** ученик има све компетенције са претходна два нивоа, а поред тога има и низ посебних знања и вештина. Познаје мање типичне феномене и процесе у биологији. Познаје и активно користи биолошку стручну терминологију. Способан је да уопштава, повезује и интерпретира градиво. Активно примењује и самостално смишља сложенија објашњења (која захтевају увиђање мање очигледних веза између појава, повезивање више фактора и познавање специфичних механизма). Решава биолошке проблеме и проблем-ситуације са више захтева, више корака у закључивању и са сложенијим сплетом узрочно-последичних веза. Врши сложенија предвиђања (на основу вероватноће) и уме да провери њихову тачност. У практичном раду уме да изведе истраживање које је сложено/квантитативно, са вишеструком каузалношћу и исходима. Способан је да систематично прикупља, излаже и уопштава резултате истраживања и разуме зашто је систематичност важна. Способан је за аналитичко и синтетичко мишљење, уме да верификује хипотезу, познаје основе алгоритамског и процесног размишљања и разуме значај проверљивости и критичности знања. Способан је да успешно настави даље академско школовање.

ОБЛАСТ- Јединство грађе и функције као основа живота

Ученик треба да:

оцена - довољан (2)

- зна да су најмањи организми саграђени од једне ћелије у којој се одвијају сви карактеристични животни процеси и зна основне карактеристике грађе сваке ћелије
- зна да је ћелија најмања јединица грађе свих вишећелијских организама у чијим се деловима одвијају разноврсни процеси и основне карактеристике тих процеса и зна основне карактеристике тих процеса
- зна основне карактеристике грађе биљака, животиња и човека и основне функције које се обављају на нивоу организма
- познаје основну организацију органа у којима се одвијају различити животни процеси

оцена- добар (3)

- разуме да је за живот неопходна енергија коју организми обезбеђују исхраном
- разуме да су поједини животни процеси заједнички за сва жива бића (дисање, надражљивост, покретљивост, растење, развиће, размножавње)
- зна да организми функционишу као независне целине у сталној интеракцији са околином

оцена- врло добар (4)

- разуме да постоје одређене разлике грађи ћелија у зависности од функције коју обављају у вишећелијским организмима (разлике између биљне и животињске ћелије, између коштане и мишићне ћелије и сл.)
- зна и упоређује сличности и разлике између нивоа организације јединке: зна да се ћелије које врше исту функцију групишу и образују ткива, ткива са истом функцијом органе, а органи са истом функцијом системе орган
- зна карактеристике и основне функције спољашње грађе биљака, животиња и човека
- разуме да је за живот неопходна енергија која се производи, складишти и одаје у специфичним процесима у ћелији и да се то назива метаболизам
- разуме да се у биљној ћелији везује енергија и да то омогућава стварање хранљиве материје
- разуме да и у биљној и у животињској ћелији сложене материје могу да се разграђују, при чему се ослобађа енергија у процесу који се назива ћелијско дисање
- познаје израз хомеостаза и зна да објесни шта он значи
- зна да је потребна координација функција у вишећелијским организмима и зна који органски системи омогућују ову интеграцију
- зна да нервни и ендокрини системи имају улогу у одржавању хомеостазе

оцена- одличан (5)

- зна карактеристике и основне функције унутрашње грађе биљака, животиња и човека
- разуме морфолошку повезаност појединих нивоа организације њихову међусобну функционалну условљеност
- разуме узроке развоја и усложњавања грађе и функције током еволуције
- разуме да је у остваривању карактеристичног понашања неопходна функционална интеграција више система органа и разуме значај такве интеграције понашања за преживљавање
- зна и разуме главне морфолошке и функционалне карактеристике органа који информису организам о стању у околини и њихову улогу у одржавању унутрашње равнотеже
- зна и разуме главне морфолошке и функционалне карактеристике органа који реагују на промене у околини и карактеристике органа који враћају организам у равнотежу
- зна и разуме последице стресног стања по организам

ОБЛАСТ- НАСЛЕЂИВАЊЕ И ЕВОЛУЦИЈА

Ученик треба да:

оцена- довољан (2)

- разуме да јединка једне врсте даје потомке исте врсте
- зна основне појмове о процесима размножавања
- зна да свака ћелија у организму садржи генетички материјал
- зна за појам и основну улогу хромозома

оцена- добар (3)

- зна да је варијабилност организама унутар врсте предуслов за еволуцију
- зна како делују гени и да се стечене не наслеђују
- зна да од зигота настаје организам и да се тај процес назива развиће
- зна основне чињенице о еволуцији живота на Земљи
- зна да живот на Земљи има заједничко порекло са чијом се историјом можемо упознати на основу фосилних записа
- зна да је природно одабирање основни механизам прилагођавања организама

оцена- врло добар (4)

- разуме разлике између полног и бесполог размножавања
- разуме начин настанка зигота
- разуме зашто потомци личе на родитеље и њихове претке, али нису идентични са њима
- зна да на развиће организама поред генетичког материјала утиче битно и средина
- уочава да постоје разлике између јединки исте врсте и различитих врста и зна да су оне настале деловањем еволуционих механизма
- уочава прилагођеност организама и разуме да током еволуције природно одабирање доводи до прилагођавања организама на услове живота

оцена- одличан (5)

- разуме разлику између телесних и полних ћелија у погледу хромозома и деобе
- разуме да полне ћелије настају од посебних ћелија у организму
- зна функцију генетичког материјала и његову основну улогу у организму
- зна да је број хромозома карактеристика врсте
- разуме да човек може да утиче на смер и брзину еволуционих промена својих популација и популација других врста

ОБЛАСТ - ОСОБИНЕ ЖИВИХ БИЋА

Ученик треба да:

оцена- довољан (2)

- уме да наведе основне карактеристике живог света
- разликује живу и неживу природу у непосредном окружењу и у типичним случајевима
- препознаје основне сличности и разлике у изгледу и понашању биљака и животиња
- уме да наведе царства живог света и карактеристичне представнике тих царстава

оцена- добар (3)

- зна да постоје просторне и временске промене код живих бића и познаје основне чињенице о томе
- примењује критеријуме код разликовања живог света од неживог на карактеристичном биолошком материјалу (препарати, огледи и сл)

оцена- врло добар (4)

- познаје и користи критеријуме за разликовање биљака и животиња и примењује их у типичним случајевима
- познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својстава до нивоа кола/ класе
- уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у околностима када делује мањи број чинилаца на типичне заједнице живих бића или организме
- примењује критеријум за разликовање живог од неживог у граничним случајевима и у атипичним примерима (вируси ...)

оцена- одличан (5)

- уме да објасни зашто је нешто класификовано као живо или као неживо
- разуме критеријуме по којима се разликују биљке и животиње и уме да их примени у атипичним случајевима
- познаје критеријуме по којима се царства међусобно разликују на основу њихових својстава до нивоа класе/ реда најважнијих група
- уме да објасни везу између промена у просторном и временском окружењу и промена које се дешавају код живих бића у сложеним ситуацијама и сложеним заједницама

ОБЛАСТ - ЖИВОТ У ЕКОСИСТЕМУ

Ученик треба да:

оцена- довољан (2)

- препознаје основне еколошке појмове животна средина, станиште- биотоп, животна заједница- биоценоза, популација, еколошка ниша, екосистем, биом, биосфера) и зна најопштије чињенице о њима
- препознаје утицаје појединих абиотичких и биотичких фактора на организме и популације
- уме на задатом примеру да одреди материјалне и енергетске токове у екосистему, чланова ланаца исхране и правце кружења најважнијих супстанци (вода, угљеник, азот)

оцена- добар (3)

- препознаје животне услове који владају у карактеристичним екосистемима Србије и најважније представнике врста које их насељавају
- препознаје основне последице развоја човечанства на природу (утицај киселих киша, озонских рупа, појачање ефекта стаклене баште, глобалне климатске промена) и најважније врсте жагађивања воде, ваздуха, земљишта
- разуме утицај човека на биолошку разноврсност
- зна шта може лично да предузме у заштити свог непосредног животног окружења

оцена- врло добар (4)

- употребљава еколошке појмове у опису типичних ситуација у природи
- зна и правилно именује делове екосистема, заједница и популација и зна да опише везе међу њима
- уме да на разноврсним примерима одреди основне материјалне и енергетске токове у екосистему, основне односе исхране и најважнија својства биоценоза и популација
- препознаје различите биоме и зна њихов основни распоред на Земљи
- препознаје животне услове који владају у појединим екосистемима Европе и света и карактеристичне представнике врста које их насељавају
- разуме последице загађења воде, ваздуха и земљишта, као и значај очувања природних ресурса и уштеде енергије
- разуме значај природних добара у заштити природе (национални паркови, природних резервата, ботаничких башта, зоо-вртова)

оцена- одличан (5)

- уме да објасни како различити делови екосистема утичу један на други као и међусобне односе популација биоценози
- разуме да се уз материјалне токове увек преноси и енергија и обратно
- разуме значај кружења појединих супстанци у природи
- разуме просторну и временску организацију животних заједница и популација
- на основу задатих услова средине предвиђа тип екосистема
- познаје механизме којима развој човечанства изазива промене у природи (утицај киселих киша, озонске рупе, појачање ефекта стаклене баште, глобалне климатске промена)
- разуме зашто се неограничен развој човечанства не може одржати у ограниченим условима наше планете

ОБЛАСТ - ЧОВЕК И ЗДРАВЉЕ

Ученик треба да:

оцена- довољан (2)

- зна основне мере за одржавање личне хигијене и хигијене околине и разуме зашто је важно да их се придржава
- разуме значај примене хигијенских навика у исхрани и посебно значај термичке обраде хране
- разуме значај одржавања хигијене кућних љубимаца, домаћих и дивљих животиња
- препознаје основне знаке поремећаја функција појединих органа и основне симптоме инфекција и разликује стање када може сам да предузме неке мере од стања када треба да се обрати лекару

оцена- добар (3)

- разуме предности и недостатке употребе додатака у исхрани (конзерванси, витамини, антиоксиданси)
- разуме загађење животне средине (воде,ваздуха,земљишта,буке и др.)
- зна и разуме какав значај за здравље имају умерена физичка активност и поштовање иолошких ритмова (сан, одмор)
- разуме да постоје полне болести,познаје мере превенције и могуће путеве инфекција,као и њихове негативне последице на здравље
- зна за природне промене(пубертет,менопауза)
- зна за болести зависности(претерана употреба дувана,алкохола,дроге)
- зна како се треба понашати према особи која болује од ХИВ

оцена- врло добар (4)

- познаје основне механизме деловања превентивних мера у очувању здравља
- разуме значај и зна основне принципе правилног комбиновања животних намирница
- зна како се чува хранљива вредност намирница
- зна механизме како загађење животне средине угрожава здравље људи
- зна механизме деловања хемијских материја на физиолошке процесе у организму и на понашање (утицај алкохола, различите врсте дрога, енергетских напитака)

оцена- одличан (5)

- познаје узроке и физиолошке последице заразних болести
- познаје основне принципе лечења заразних и других болести
- разуме основне биолошке процесе који леже у основи физиолошки правилне исхране
- познаје глевне компоненте намирница и њихове хранљиве вредности

- познаје симптоме и главне карактеристике болести метаболизма (булимија, гојазност, анорексија, шећерна болест)
- познаје основне биолошке механизме који доводе до развијања болести зависности
- разуме механизме поремећаја појединих органа

*** ОБЛАСТ – ПОСМАТРАЊЕ; МЕРЕЊЕ; ЕКСПЕРИМЕНТ У БИОЛОГИЈИ**

Ученик треба да:

оцена- довољан (2)

- уме да разликује и користи једноставне процедуре, технике и инструменте за прикупљање података (посматрање, мерење, бројање)
- зна како се понаша у лабораторији и на терену и правила о раду и безбедности рада

оцена- добар (3)

- уме да по упутству и уз помоћ наставника реализује једноставно истраживање, попуни формулар, прикаже резултате у табели/графикону и извести о резултату
- уме по упутству да изведе унапред постављени експеримент и одговори на једноставну хипотезу уз помоћ и навођење наставника
- уме на задатом примеру, уз помоћ наставника, да постави хипотезу, формира и реализује једноставан експеримент и извести о резултату

оцена- врло добар (4)

- уме да уз навођење реализује сложено прикупљање података, систематизује податке и извести о резултату
- уме да осмисли једноставан протокол прикупљања података и формулар за упис резултата
- уме, уз помоћ наставника, да прави графиконе и табеле према два критеријума уз коментар резултата

оцена- одличан (5)

- уме самостално да прави графиконе и табеле према два критеријума уз детаљан извештај
- разуме значај и уме самостално да реализује систематско и дуготрајно прикупљање података
- разуме значај контроле и пробе у експерименту (варирање једног/више фактора), уме да постави хипотезу и извуче закључак
- зна (уз одговарајуће навођење наставника) самостално да осмисли, реализује и извести о експерименту на примеру који сам одабере

Оцењивање учениковог рада базира се на картону објективне евиденције на коме је дефинисан и картон за оцењивање учениковог рада, као и на картону ученичке субјективне евиденције израде домаћих задатака.

Ученик се оцењује на основу усмене провере постигнућа, писмене провере постигнућа и практичног рада.

Ученик се оцењује и на основу активности и његових резултата рада а нарочито: излагања и представљања на изложби радова, постера, паноа; учешћа у дебати и дискусији, писања есеја и реферата, домаћих задатака, учешћа у различитим облицима групног рада, рада на пројектима, израде наставних средстава, ношења прибора и материјала за рад, уредности свезака ...

Усмено проверавање

Обавља се на сваком часу.

За оцену **одличан (5)** ученик треба да:

- потпуно познаје наставни садржај биологије који је прописан планом и програмом за дати разред;
- јасно дефинише научне појмове и да их примењује;
- формулише потпуне и самосталне одговоре, на основу претходно стеченог знања.

Глаголи за оцену: упоредити, објаснити, схватити, повезати, разликовати, проценити, применити, предложити, коментарисати, самостално наводити примере, рашчланити, анализирати, закључити, преобликовати, писати, истражити, сажети, употпунити, приказати.

За оцену **врло добар (4)** ученик треба да:

- готово у потпуности познаје прописане биолошке наставне садржаје,
- да се прецизно терминолошки изражава у образлагању градива,
- да може да изврши поређење (проналажење сличности и разлика) и научно примени у пракси.

Глаголи за оцену: разумети, закључити, издвојити, применити, описати, решити, објаснити, истражити, протумачити, рашчланити, направити, променити, изразити, одредити, приказати, употребити

За оцену **добар (3)** ученик треба да:

- уме да опише одговарајуће биолошке појаве и процесе,
- да их дефинише, али тако стечено знање не примењује у пракси.

Глаголи за оцену: писати, означити, истакнути, сажети, разумети, учити, интерпретирати, прикупити, набројити, износити по плану, проширити, показати, разликовати, предвидети, познавати, разврставати

За оцену **довољан (2)** ученик може да препозна одређене биолошке појаве и процесе, али не уме да их објасни и образложи. Његово излагање и поступање је произвољно и на нивоу обичне репродукције градива.

Глаголи за оцену: поновити, набројати, рећи ко, где, када, препознати, присетити се, дефинисати, именовати, означити, запамтити, испричати, поређати.

Оцену **недовољан (1)** добија ученик који у потпуности не познаје основне биолошке појмове и чињенице, не учествује активно у наставном раду и произвољно или погрешно излаже одређени биолошки наставни садржај.

Практично проверавање

Обавља се на часовима који су предвиђени за такву врсту провере.

Оцену **одличан (5)** добија ученик који уме правилно да постави и одради оглед или практичан рад, те да након тога дође до исправних закључака које ће прецизно интерпретирати.

Оцену **врло добар (4)** добија ученик који уме правилно да изведе постављени практични задатак, али који приликом извођења направи мању погрешку која не утиче на тачно закључивање и интерпретацију резултата.

Оцену **добар (3)** добија ученик који не може самостално да обави постављени задатак и који учини извесне грешке у посматрању и закључивању (али које нису од суштинског значаја).

Оцену **довољан (2)** добија ученик који не може самостално да одради постављени задатак и који прави суштинске грешке у том раду.

Оцену **недовољан** (1) добија ученик који у потпуности не може да изведе постављени задатак.

Писмено проверавање

А) Задавањем задатака на часу (индивидуални рад, рад у пару или групи)- за вредновање рада у групи постоји табела са одређеним показатељима постигнућа (* пет +, оцена одличан (5)).

Б) Задавањем домаћих задатака – рад у радном уџбенику, свесци за школски рад (и свесци за практичне вежбе). Преглед се обавља одговарајућом динамиком; рад се потписује и евидентира (* пет прегледа, одговарајућа оцена).

Недоношење три задатка повлачи за собом оцену недовољан (1).

У одељењима један од ученика контролише да ли су домаћи задаци урађени и о томе извештава наставника и одељење. Сви ученици су дужни да сарађују.

В) Путем блиц контролних задатака који су састављени према нивоима постигнућа.

Радови се оцењују описно или бројчано. Пошто се оцене из оваквих провера не уносе појединачно у дневник, договорено је да се, ако је у интересу ученика, средња оцена са три блиц провере уносе у дневник.

Проверавање путем тестова

Иницијално тестирање се обавља на почетку школске године. Иницијалним тестом се процењује ученичко постигнуће из претходног разреда. Резултат се не оцењује, а наставнику служи за планирање рада и даље праћење напредовања ученика. Ученици добијају информацију о својим постигнућима и предлажу им се мере за напредовање.

Тестирање се обавља углавном по завршетку наставне теме или једног њеног дела. Ученици добијају задатке на сва три нивоа постигнућа. Оцењивање се врши применом Блумове таксономије. (Скала ће бити наведена у тестовима).

Ученици који остварују додатну подршку у образовању имају посебне задатке. Оцењује се на основу ангажовања и степена остварености циљева и исхода дефинисаних планом индивидуализације и ИОП-ом.

Писање реферата и есеја; панои, ПП презентације и сл.

Ученицима су радови задати или их они самостално бирају.

Сваки рад се оцењује описно и бројчано.

Описна оцена садржи све податке о раду (шта је добро, шта није добро, како треба исправити грешке).

Оцену **одличан** (5) добија ученик који је рад урадио и презентовао према упутству за израду и представљање оваквих радова.

Оцену **врло добар** (4) добија ученик чији рад садржи све потребне елементе, али чија је презентација сведена на читање које може да заинтересује публику.

Оцену **добар** (3) добија ученик чији рад има квалитетну разраду теме и презентацију која се своди на читање.

Оцену **довољан** (2) добија ученик који је у раду написао елементарне податке о теми и такве их прочитао.

Оцену **недовољан** (1) добија ученик који није урадио задати рад или је туђи рад присвојио.

Рад на пројектима

Овај облик рада вреднује се на основу критеријума који су презентовани у оквиру стручног усавршавања наставника.

Израда наставних средстава

Ученик који самостално направи сложеније наставно средство добија оцену **одличан (5)**. Самостална израда два мање компликована наставна средства такође се оцењује одличном оценом.

Активност на часу

Наставникова процена на у току године или на крају полугодишта. Могу одлучивати и ученици правећи ранг листу.

Ношења прибора и материјала за рад

Ученици су дужни да носе прибор и материјал за рад. Ако обавезу не испуне три пута, обавештавају се одељењски старешина и родитељи. Ако опомена не уроди плодом ученик добија оцену **недовољан (1)**.

Свеске

Два пута годишње или по потреби, оцењује се уредност написаног и нацртаног.

Остало

У коначну, закључну оцену за крај полугодишта/ школске године могу да уђу и друге ученичке активности и интересовања, његова залагања, прикази занимљивих текстова из литературе, редован долазак на часове додатне, допунске наставе, пласман на такмичењу, наступ на јавном скупу ...